

“HƏYATIMA ÇOX TƏHLÜKƏLƏR OLUB”

Fotolar: Tapdıq Abdullayev/Global Media Group

AZƏRBAYCANIN ƏN YAXŞI SƏRVƏTİ YERİN ÜSTÜNDƏKİ İNSANLARDIR

“Dünyanı çox gəzmisiniz. Çox millətləri görmüsünüz. Azərbaycan və azərbaycanlılar sizi nə ilə məftun edir?” sualı qonağı, həqiqətən, məftun etdi: “Mən həmişə deyirəm: Azərbaycanın ən yaxşı sərvəti yerin altında deyil, yerin üstündəki insanlardır. Böyüməkdə olan gəncliyidir. Onlar ölkənin inkişafını istəyirlər. Bundan əlavə, azərbaycanlılar 30 il zülm altında yaşayıblar. Onları evlərindən didərgin salıblar. Evlərini dağıdıblar. Üstəlik “azərbaycanlılar təcavüzkardır, bizə qarşı təcavüz edirlər” - deyə ermənilər özlərinə haqq qazandırmağa çalışıblar. Bu 30 ildə mənim imkanım olub ki, bu millət haqqında həqiqəti dünyaya çatdırım. Əminəm ki, böyüyən nəsil, bugünkü gənclik Azərbaycanın gələcək quruculuğunda da yaxından iştirak edəcək. Azərbaycan hökuməti şahmat kimi dəqiq plan həyata keçirir. İnanıram ki, tezliklə işğaldan azad olunan torpaqlarda vaxtilə o ərəzilərdən didərgin düşən insanlar məskunlaşacaq”. 30 ildən çoxdur ki, Azərbaycana gələn R.Deqati bu illər ərzində böyük dəyişikliklərin baş verdiyini, hər sahədə inkişafın olduğunu qeyd etdi: “Əvvəl bir planım vardı: 30-40 il əvvəlki Azərbaycanın fotoları ilə indiki Azərbaycanın fotolarını sərgiləmək istəyirdim. Siz bu müqayisəni görsəniz gözünüzdə inanmayacaqsınız. Siz indi rahat yaşayır, təhsil alır, metrodan, avtobusdan istifadə edirsiniz. O zaman qanışıqlıq idi. İnsanlar əziyyət çəkirdi”.

30 İLDƏN SONRA ŞUŞADAKI FOTO

Şagirdlərdən birinin “30 il əvvəl Şuşada fotonuz var. 30 ildən sonra da Şuşada foto çəkdirmisiniz. Yenidən Şuşaya qayıdanda hansı hissələri keçirirdiniz?” - sualı zalda maraq doğurdu: “Şuşanın işğal günlərinin şahidiyəm. 1992-ci ildə Şuşadan çıxanda iki dostumla orada sonuncu dəfə çay içdik. Əhd elədim ki, Şuşa azad olundandan sonra həmin yeri tapıb orada yenə də çay içəcəyəm. O vaxt xarici jurnalistləri həmin ərəzilərə buraxmırdılar. Müdafiə Nazirliyi icazə vermirdi. Amerikada, Fransada jurnal rəhbərləri də “Bizə lazım deyil” - deyə dəstək olmurdu. Şuşa işğaldan azad olundanda Azərbaycan hökuməti mənə ilk jurnalist kimi ora getməyə razılıq verdi.

2022-ci ildə bu arzuma çatdım. Həmin çay içdiyim yeri tapdım, orada yenidən şəkil çəkdirdim. Səfərlərim zamanı əsgərlərlə bir səngərdə qalıram. Bu, mənim işimin xüsusiyyətidir.

Tanınmış hərbi fotojurnalist Reza Deqati: “Onda 27 yaşım vardı. Çalışdığım şirkət rəhbərindən 3 günlük icazə aldım. Amma bir də o şirkətə qayıtmadım. O vaxtdan fotoaparatom çiynimdə, dünyanı gəzirəm. Mühəribələri çəkirəm, haqqı göstərməyə çalışıram”.

sədalını fonunda qonaq göz yaşlarını saxlaya bilmədi: “Səxavəti 1987-ci ildən tanıyırdım. O zaman Fransaya gələn Azərbaycan musiqiçilərinin arasında o da vardı. O vaxtdan onunla dostlaşdım. Heyf ki, doğulduğu yurdun azad olmasını görmədi”.

AZƏRBAYCANIN HAQQ SƏSİNİN CARÇISI

“Azərbaycanın haqq səsinə dünyaya tanındanda manelərlə qarşılaşsınız?” - sualı fotoqrafı xeyli düşündürdü: “Tarixdə həmişə haqq sözü deyən adamların qarşısını alıblar. Sərgilərimə gəlib şəkillərimi dağıdırdılar. Konfrans keçirəndə əleyhimə plakatlar qaldırırdılar. Kitablarımla nəşrinə mane olublar. Amma mən yolumdan dönməmişəm. İndiyə qədər 115 ölkədə olmuşam. Bu ölkələrin hər birində Azərbaycanın haqq səsinə çatdırmışam. Mühəribədə çəkdiklərimi görəndən sonra ermənilərə şübhə edənlərin sayı artdı.

Hətta ölən uşaqların fotolarını gördükcə, erməni ictimaiyyətinə sualların ardı-arası kəsilmədi. “Reza təkbaşına bu qədər qətlə yetirilən dinc əhəlinin fotosunu çəkir, amma Ermənistanda onlarla fotojurnalist var, heç biri belə dəhşətli kədr paylaşmır? Bəs deyirdiniz, Azərbaycan ordusu uşaqlarımızı öldürür?” Hələ əlimdə ermənilərlə bağlı elə faktlar var ki, dünyaya göstərəcəyəm. Onda ermənilər başlarını da qaldıra bilməyəcəklər”.

“Siz nə üçün daha çox məzlum insanların fotolarını çəkmisiniz? Onların taleyi sizi

niyə bu qədər düşündürüb?” - sualına R.Deqatinin cavabı ibrətamiz oldu: “Hər insanın həyatda bir hədəfi var. Elə adamlar var ki, bahalı villalarının və ya avtomobillərinin olmasını istəyirlər. Mən də istəsəm, Parisdə evimdə oturub, rahatlıqla dəb tədbirlərini çəkərim və daha çox maliyyə qazanaram. Amma mən mühəribələrdə yaralanmışam. Həyatıma çox təhlükələr olub. Dünyanı gəzmışəm, insanlar görmüşəm. Dünyanın qaynar nöqtələrində baş verən ən şiddətli, qanlı mühəribələrin və münaqişələrin şahidi olmuşam. Səfərlərim zamanı insanların faciəli taleləri ilə üzləşmişəm. Məcburi köçkünlərin çəkdiyi əzabları görmüşəm. Münaqişələrin qurbanı olan qadın və uşaqların iztirablarını çəkmişəm. Bunları göz yaşı tökərək çəkmişəm”.

R.Deqati 40 ildir ki, dünyanı gəzdiyini söylədi: “Məşhur şair Sədi Şirazi 30 il dünyanı gəzmışdisə, mən 40 ildir ki, gəzirəm. Sədi deyirdi: “Biz insanlar hamımız bir-birimizə bağlıyıq”. Bir orqan yaralı olanda bütün bədən əziyyət çəkir. Görəndə ki, biri yaralıdır, biz ona kömək edəndə bütün insanlara kömək edirik. Afrikanın bir məmləkətində insanlar yaralı olanda biz də burada özümüzü yaxşı hiss etmirik. Mən də bu işi görürəm - yaralı hüceyrəyə kömək edirəm. İstəyirəm ki, bütün bədən sağlam olsun. Məqsəd təkə xoxsullara kömək deyil, bütün insanlığa, bəşəriyyətə kömək etməkdir. Mən insanları sülhə sövq etmək üçün mühəribələri çəkirəm. Mühəribələrin mahiyyətini göstərməklə, insanları savaşırlardan, nahaq yerə qan tökməkdən çəkəndirməyə çalışıram. Münaqişə bölgələrində hər dəfə insanların başına gələn müsibətləri izlədikcə, sanki onlarla birgə bu ağrı-acıları yaşayıram”.

TƏRANƏ MƏHƏRRƏMOVA
taranamaharramova@kaspi.az

Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında tanınmış hərbi fotojurnalist Reza Deqatinin xüsusi əməyi var. Bu xidmətinə görə “Dostluq” ordeninə də layiq görülüb. İndiyə qədər nəşr etdirdiyi 40 kitabın sırasında Azərbaycan adına nəşrlər də yer alıb. Əsərlərində 20 Yanvar faciəsindən, Xocalı soyqırımından, Qarabağın işğalından, nəhayət, böyük Zəfərimizdən danışır. R.Deqati Azərbaycana hər gelişini özü üçün bayram hesab edir. Hələ görməli çox işinin, dünyaya çatdıracağı çox mesajının olduğunu deyir.

MƏKTƏBDƏ İLK GÖRÜŞ

Bakı Şəhər Təhsil İdarəsi ilə “Kaspi” qəzetinin birgə “Məktəbdə” layihəsi çərçivəsində tanınmış fotojurnalist R. Deqati Nəsimi rayonundakı 247 nömrəli məktəbin şagird və müəllim kollektivinin görüşünə gəldi. “Bu, mənim məktəbdə ilk görüşümdür. Belə bir görüşü çoxdan düşünürdüm” - deyə etiraf da etdi.

Məktəbin direktoru Sitarə Abbasova qonağın gelişini kollektiv üçün əsl hədiyyə adlandırdı.

R. Deqati Azərbaycana gəldiyi 30 il müddətində ilk dəfə məktəblilərlə görüşdən, haqqında fəaliyyətini ekranda nümayiş etdirən videoçarxdan təsirləndi. Xanəndə Səxavət Məmmədovun həzin və yanıqlı səslə oxuduğu “Sarı bülbül” xalq mahnısının

ÜRƏYİNİZ HANSI YOLU İSTƏYİRSƏ, O TƏRƏFƏ GEDİN...

“İndi dünyada informasiya mühəribəsi gedir. Çalışın xarici dil öyrənin. İnformasiya mühəribəsinin əsgəri olun”, - hərbi jurnalist gənclərə tövsiyələrini verdi: “Ürəyiniz sizi hansı yola çəkir, o arzunuz dalınca gedin. Həkim, jurnalist - fərqi yoxdur, yetər ki, öz seçiminiz olsun. Mən

ixtisasca memaram. 7 il universitetdə oxumuşam. Amma ürəyim fotoqrafıyda idi. Bir gün öz-özümə: “Nə vaxta qədər evlər üçün layihələr cıxacam? Ürəyin hansı yolu istəyir, o tərəfə get” - dedim. Onda 27 yaşım vardı. Çalışdığım şirkət rəhbərindən 3 günlük icazə aldım. Amma bir

də o şirkətə qayıtmadım. O vaxtdan fotoaparatom çiynimdə, dünyanı gəzirəm. Mühəribələri çəkirəm, haqqı göstərməyə çalışıram. Həmişə də deyirəm: “Gələcək öz xəyallarının gözəlliyinə inanan insanlara aiddir”.

